

วิงศ์. อรรถกถา ๒.๑.๖๐๕

Nitan (ปัจจัยการ... อภิสรรณภาชนีย ใช้เทียบไปพร้อมกับหัวข้อจิตทั้ง ๑๒๑ นั้นๆ และแต่ละขณะ **Tune** ให้ได้ครบ ๙ นัย, ๓๖ จตุกะ, และ ๑๔๔ วาระ)

<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๑</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ตัณหา</p> <p>ตัณหา ▶ อุปาทาน</p> <p>อุปาทาน ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๒-๓-๔</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ตัณหา</p> <p>ตัณหา ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๕</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ตัณหา</p> <p>ตัณหา ▶ อุปาทาน</p> <p>อุปาทาน ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๖-๗-๘</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ตัณหา</p> <p>ตัณหา ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>
<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๙-๑๐</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ปฏิฆะ</p> <p>ปฏิฆะ ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๑๑</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ วิจิกิจฉา</p> <p>วิจิกิจฉา ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ มาแทนที่ ตัณหา, อุปาทาน</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	<p>อกุศลจิต จากดวงที่ ๑๒</p> <p>อกุศลมูล, อกุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ อุทธีจจะ</p> <p>อุทธีจจะ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ มาแทนที่ ตัณหา, อุปาทาน</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p> <p>ชาติ ▶ ชรา-มรณะ</p>	
~			
<p>กุศลจิต จากดวงที่ ๑</p> <p>กุศลมูล, กุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ปสาทะ</p> <p>ปสาทะ ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p>	<p>กุศลจิต จากดวงที่ ๒-๓-๔</p> <p>กุศลมูล, กุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ปสาทะ</p> <p>ปสาทะ ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p>	<p>กุศลจิต จากดวงที่ ๕-๖</p> <p>กุศลมูล, กุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ปสาทะ</p> <p>ปสาทะ ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p>	<p>กุศลจิต จากดวงที่ ๗-๘</p> <p>กุศลมูล, กุศลจิต ▶ สังขาร</p> <p>สังขาร ▶ วิญญาณ</p> <p>วิญญาณ ▶ นาม</p> <p>นาม ▶ สฬายตนะ</p> <p>สฬายตนะ ▶ ผัสสะ</p> <p>ผัสสะ ▶ เวทนา</p> <p>เวทนา ▶ ปสาทะ</p> <p>ปสาทะ ▶ อธิโมกข์</p> <p>อธิโมกข์ ▶ ภพ</p> <p>ภพ ▶ ชาติ</p>

ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ
~	~	~	~
รูปาวจรกุศลจิต รูปาวจรมาน, ▶ สังขาร กุศลมูล ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ ปสาทะ เวทนา ▶ อธิโมกข์ ปสาทะ ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	อรุปาวจรกุศลจิต อรุปาวจรมาน, ▶ สังขาร กุศลมูล ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ ปสาทะ เวทนา ▶ อธิโมกข์ ปสาทะ ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	โลกุตรกุศลจิต โลกุตรมาน, ▶ สังขาร กุศลมูล ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ ปสาทะ เวทนา ▶ อธิโมกข์ ปสาทะ ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	
~	~	~	~
อภัยกตอเหตุกกุศลวิบากจิต ๑ อุเบกขา..., ▶ สังขาร จักขุวิญญาณ ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ ภพ เวทนา ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	อภัยกตอเหตุกกุศลวิบากจิต ๒-๓-๔-๕ อุเบกขา..., ▶ สังขาร จักขุวิญญาณ ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ ภพ เวทนา ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	อภัยกตอเหตุกกุศลวิบากจิต ๖ อุเบกขา..., ▶ สังขาร จักขุวิญญาณ ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ อธิโมกข์ เวทนา ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	
อภัยกตอเหตุกกุศลวิบากจิต ๗ อุเบกขา..., ▶ สังขาร จักขุวิญญาณ ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ อธิโมกข์ เวทนา ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ	อภัยกตอเหตุกกุศลวิบากจิต ๘ อุเบกขา..., ▶ สังขาร จักขุวิญญาณ ▶ วิญญาณ สังขาร ▶ นาม วิญญาณ ▶ สฬายตนะ นาม ▶ ผัสสะ สฬายตนะ ▶ เวทนา ผัสสะ ▶ อธิโมกข์ เวทนา ▶ ภพ อธิโมกข์ ▶ ชาติ ภพ ▶ ชรา-มรณะ		
~	~	~	~
กามาวจรวิบากจิต ๘ มโนวิญญาณ ▶ สังขาร	รูปาวจรวิบากจิต มโนวิญญาณ ▶ สังขาร	อรุปาวจรวิบากจิต มโนวิญญาณ ▶ สังขาร	โลกุตรวิบากจิต มโนวิญญาณ ▶ สังขาร

ธาตุ เป็นวิบาก..	ธาตุ เป็นวิบาก..	ธาตุ เป็นวิบาก..	ธาตุ เป็นวิบาก..
วิญญาณธาตุ สังขาร อัน วิบาก และ ได้ด้วยกัน	วิญญาณธาตุ สังขาร อัน วิบาก และ ได้ด้วยกัน	วิญญาณธาตุ สังขาร อัน วิบาก และ ได้ด้วยกัน	วิญญาณธาตุ สังขาร อัน วิบาก และ ได้ด้วยกัน
วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม
นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ
สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ
ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา
เวทนา ▶ ภพ	เวทนา ▶ ปสาทะ	เวทนา ▶ ปสาทะ	เวทนา ▶ ปสาทะ
ภพ ▶ ชาติ	ปสาทะ ▶ อริโมกข์	ปสาทะ ▶ อริโมกข์	ปสาทะ ▶ อริโมกข์
ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	อริโมกข์ ▶ ภพ	อริโมกข์ ▶ ภพ	อริโมกข์ ▶ ภพ
	ภพ ▶ ชาติ	ภพ ▶ ชาติ	ภพ ▶ ชาติ
	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ
~			
อกุศลวิบากจิต ๗, ๑-๒-๓-๔-๕	อกุศลวิบากจิต ๗, ๖	อกุศลวิบากจิต ๗, ๗	
จักขุวิญญาณ ▶ สังขาร	มโนธาตุ ▶ สังขาร	มโนวิญญาณธาตุ ▶ สังขาร	
เป็นวิบาก	เป็นวิบาก	เป็นวิบาก	
สังขาร ▶ วิญญาณ	สังขาร ▶ วิญญาณ	สังขาร ▶ วิญญาณ	
วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	
นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	
สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	
ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	
เวทนา ▶ ภพ	เวทนา ▶ อริโมกข์	เวทนา ▶ อริโมกข์	
ภพ ▶ ชาติ	อริโมกข์ ▶ ภพ	อริโมกข์ ▶ ภพ	
ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ภพ ▶ ชาติ	ภพ ▶ ชาติ	
	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	
~			
อเหตุกิริยาจิต ๓	กามาวจรกิริยาจิต ๘	รูปาวจรกิริยาจิต	อรูปาวจรกิริยาจิต
มโนธาตุ ▶ สังขาร	มโนวิญญาณธาตุ ▶ สังขาร	มโนวิญญาณธาตุ ▶ สังขาร	มโนวิญญาณธาตุ ▶ สังขาร
เป็นกิริยา	เป็นกิริยา	เป็นกิริยา	เป็นกิริยา
สังขาร ▶ วิญญาณ	สังขาร ▶ วิญญาณ	สังขาร ▶ วิญญาณ	สังขาร ▶ วิญญาณ
วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม	วิญญาณ ▶ นาม
นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ	นาม ▶ สฬายตนะ
สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ	สฬายตนะ ▶ ผัสสะ
ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา	ผัสสะ ▶ เวทนา
เวทนา ▶ อริโมกข์	เวทนา ▶ ปสาทะ	เวทนา ▶ ปสาทะ	เวทนา ▶ ปสาทะ
อริโมกข์ ▶ ภพ	ปสาทะ ▶ อริโมกข์	ปสาทะ ▶ อริโมกข์	ปสาทะ ▶ อริโมกข์
ภพ ▶ ชาติ	อริโมกข์ ▶ ภพ	อริโมกข์ ▶ ภพ	อริโมกข์ ▶ ภพ
ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ภพ ▶ ชาติ	ภพ ▶ ชาติ	ภพ ▶ ชาติ
	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ	ชาติ ▶ ชรา-มรณะ

VattaMulaka-Tanha with 9Pata

ต้นหา

เวทนา (รูปาทิตถนา - เอสนา เอสิต)

ตัณหา
แสงหา
ลาก
ตกลงใจ
รักใคร่พึงใจ
พะวง
ยึดถือ
ตระหนี่
ป้องกัน
เรื่องในการป้องกัน

แสวงหา (รูปาทิปริเยสนา)
ลาก (รูปาทิอารมฺมณ ล่าโก)
เพราะว่าการได้นั้น ย่อมเป็นการระลึกด้วยการแสวงหา
ตกลงใจ
รักใคร่พึงใจ
พะวง
ยึดถือ
ตระหนี่
ป้องกัน
เรื่องในการป้องกัน
เรื่องอกุศลต่าง ๆ เกิด
ตกลงใจ (อาศัยลาก จึงตัดสินใจ)
วินิจฉัย 4 ญาณ ตัณหา ทิฐิ วิตก
ญาณ -> วินิจฉัยอันเป็นสุข ครั้นรู้แล้ว พึงเพียรหาความในภายใน
ตัณหา -> ความวิปริตแห่งตัณหา 108
ทิฐิ -> ทิฐิ 62

เกี่ยวกับวิตกวินิจฉัย

วิตก
ดูกรท่านผู้เป็นใหญ่กว่าทวยเทพ
ฉันท์ะ ความพอใจแล มีวิตกเป็นเหตุ
ก็ชนทั้งหลาย ได้ลากแล้ว ย่อมตัดสินว่า
นำพอใจ และไม่พอใจ ดีและไม่ดี
ฉันทราโค อย่างอ่อน/แรง ย่อมเกิดในวิตกที่ตรึก
กามตัณหา -> ความอยากในรูปเป็นต้น อันเกิดขึ้นแล้ว
ด้วยสามารถระคะอันประกอบด้วยกามคุณ 5
ภวตัณหา -> ระคะสหระคด้วยสัสสตทิฐิ
วิภวตัณหา -> ระคะสหระคด้วยอุจเฉททิฐิ

[๑๐๒๓] ตตถ กตเม นว ตณฺหามูลกา รมฺมา
ตณฺห์ ปฏิจจ ปริเยสนา
ปริเยสนํ ปฏิจจ ลาโก
ลาภํ ปฏิจจ วินิจฺฉโย
วินิจฺฉยํ ปฏิจจ ฉนฺทราโค
ฉนฺทราคํ ปฏิจจ อหฺมโสมฺมา
อหฺมโสมฺมา ปฏิจจ ปรีคฺคโ
ปรีคฺคหํ ปฏิจจ มจฺจริยํ
มจฺจริยํ ปฏิจจ อารกฺโข
อารกฺขาธิกรณํ ทนฺนาทานํ สตถาทานํ กลโห วิคคโ
วิราโท ตฺวํ ตฺวํ เปสฺสญฺ มุสฺสาวิโ อเนเก ปาปกา อกุสลา รมฺมา
สมฺภวณฺติ อิม นว ตณฺหามูลกา รมฺมา ฯ
[๑๐๒๔] ตตถ กตมานิ นว อិณฺชิตานิ อสฺมิติ อิณฺชิตเมต
อหฺมสมฺมิติ อิณฺชิตเมต อหฺมสมฺมิติ อิณฺชิตเมต ภาวิสฺสนติ
อิณฺชิตเมต รูปี ภาวิสฺสนติ อิณฺชิตเมต อรูปิ ภาวิสฺสนติ อิณฺชิตเมต
สฺสญฺ ภาวิสฺสนติ อิณฺชิตเมต อสฺสญฺ ภาวิสฺสนติ อิณฺชิตเมต
เนวสฺสญฺนาสฺสญฺ ภาวิสฺสนติ อิณฺชิตเมต อิมานิ นว อิณฺชิตานิ ฯ
[๑๐๒๕] ตตถ กตมานิ นว มณฺญูตานิ นว มณฺญูตานิ นว
ปญฺญิตานิ นว สงฺขตานิ อสฺมิติ สงฺขตเมต อหฺมสมฺมิติ
สงฺขตเมต อหฺมสมฺมิติ สงฺขตเมต ภาวิสฺสนติ สงฺขตเมต รูปี
ภาวิสฺสนติ สงฺขตเมต อรูปิ ภาวิสฺสนติ สงฺขตเมต สฺสญฺ ภาวิสฺสนติ
สงฺขตเมต อสฺสญฺ ภาวิสฺสนติ สงฺขตเมต เนวสฺสญฺนาสฺสญฺ
ภาวิสฺสนติ สงฺขตเมต อิมานิ นว สงฺขตานิ ฯ

[๑๐๒๖] ตณฺหามูลกธรรม ๙ เป็นไฉน ตณฺหามูลกธรรม ๙ คือ
๑. เพราะอาศัยตัณหา จึงเกิดการแสวงหา
๒. เพราะอาศัยการแสวงหา จึงเกิดการได้
๓. เพราะอาศัยการได้ จึงเกิดการวินิจฉัย
๔. เพราะอาศัยการวินิจฉัย จึงเกิดฉันทราคะ
๕. เพราะอาศัยฉันทราคะ จึงเกิดความยึดถือ

๖. เพราะอาศัยความยึดถือ จึงเกิดการหงน
 ๗. เพราะอาศัยการหงน จึงเกิดความตระหนี่
 ๘. เพราะอาศัยความตระหนี่ จึงเกิดการรักษา
 ๙. เพราะอาศัยการรักษา จึงเกิดบาปอกุศลธรรม หลายประการ คือการจับท่อนไม้
 การจับศาสตรา การทะเลาะ การเกี่ยงแย่ง การวิวาท การพูดขึ้นมึงถูกการพูดส่อเสียด การพูดเท็จ
 เหล่านี้เรียกว่า ตัณหามูลกรรม ๙

*แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยอภิสัจ ๑๒

๙ นัย

เริ่มจาก นัยทั้ง ๙ มีวิเศษเป็นต้น
 4*9=36,

๓๖ จตุกะ

เริ่มจาก จตุกะทั้ง ๔ คือ ปัจจัยจตุก, เหตุจตุก, สัมปัตตจตุก, อัญญมัญญจตุก (!4มุมมอง)
 4*9=36,

วาระทั้ง ๔ คือ ( )

ตตถ ยเทต สหพปฐเม อวิชชามูลเก นเย ปจยจตูก
 ตสมี ปฐโม นามรูปฐานเน นามสส สฬายตนฐานเน
 ญฐานตนสส จ วุตตตทา อปริญญนงคหวยุตโต ทวาทสจคิ-
 วาโร นาม ฯ

ทุติโย นามรูปฐานเน นามสเสว สฬายตนฐานเน จ น กสสจิ
 วุตตตทา อปริญญนงคหวยุตโต เอกาทสจคิวกาโร นาม ฯ
 ตติโย สฬายตนฐานเน สฬายตนสส (๒) วุตตตทา

๑๔๔ วาระ

อปริญญนงคหวยุตโต ทวาทสจคิวกาโร นาม ฯ
 จตตโก ปน อปริญญนทวาทสจคิโกเยว ฯ
 ---4นัยนี้ ยัง.ง.อยู่....
 แต่ละนัยมี4วาระ 36*4=144
 --
 อดถกถาบาลี เล่ม 47 หน้า 322
 ถ้านับแปล จะเป็นวิภังค์ เล่ม 77(วิ.1), 78(วิ.2)

[Top](#)

*ปฏิสัมภิทา เป็นอภิธรรมภาษณี

แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยกามาวจรกุศลจิต ๘

แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยรูปาวจรกุศลจิต

แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยอรุปาวจรกุศลจิต

แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยโลกุตตรกุศลจิต

*แจกปฏิสัมภิทา ๔ ด้วยอภิสัจ ๑๒ แจกได้ดังนี้...

...ผัสสะ ฯลฯ อวิชเชปะ มีในสมัยนั้น ธรรมเหล่านี้

ชื่อว่า ธรรมเป็นอกุศล

ความรู้*แตกฉานในธรรมเหล่านั้น ชื่อว่า ธัมมปฏิสัมภิทา.

ความรู้*แตกฉานในวิบากแห่งธรรมเหล่านั้น ชื่อว่า อัตถปฏิสัมภิทา.

บัญญัติแห่งธรรมเหล่านั้น ย่อมมีด้วยนิรุตติได ความรู้แตกฉานในอันกล่าวธัมม-
 นิรุตตินั้น ชื่อว่า นิรุตติปฏิสัมภิทา

บุคคลรู้แตกฉาน ซึ่งญาณเหล่านั้น ด้วยญาณใดว่า ญาณเหล่านี้ สองเนื้อความนี้
 ดังนี้ ความรู้แตกฉานในญาณทั้งหลายนั้น ชื่อว่า ปฏิภาณปฏิสัมภิทา.

ปฏิสัมภิทา

...

[๗๘๔] ปฏิสัมภิทา ๔ คือ

๑. อัตถปฏิสัมภิทา

๒. ธัมมปฏิสัมภิทา

๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา

๔. ปฏิภาณปฏิสัมภิทา

...

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยอเหตุกกุศลวิบากจิต ๘

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยกามาวจรวิบากจิต ๘

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยรูปาวจรวิบากจิต

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยอรุปาวจรวิบากจิต

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยโลกุตตรวิบาก

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยอภิสัจวิบากจิต ๗

แจกปฏิสัมภิทา ๓ ด้วยอเหตุกกิจยาจิต ๓

แจกปฏิสัมพันธ์ ๓ ด้วยกิริยาจิต ๓๑ ประเภท
-----๑.มหากิริยาจิต ๘, ๒.รูปาวจรกิริยาจิต๕, ๓.อรุปาวจรกิริยาจิต๔.

- ปฏิสัมพันธ์ ๓ คือ
๑. อัตถปฏิสัมพันธ์
  ๒. นิรุตติปฏิสัมพันธ์
  ๓. ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์

---ไวพจน์

ปัจจัยการ ปฏิสังสมบาท นินาน ไกรวัลย์(เกวล) วัฏฏมูลกะ อิหปปัจจยตา ภวจักร ลูกโซ่ ขณะจิตเดียว

อริชชา 25ลักษณะ ..(ล่างสุด)

*ขณะจิต ๑๗

๑. ตี = อดีตตถารังค (ภวังคในอดีต)
๒. น = ภวังคขณะ (ภวังคไหว) ๒ดวงนี้เป็นภวังคจิตและเป็นวิบาก
๓. ท = ภวังคปัจเจก (ภวังคขาด)
๔. ป = ปัญญาหารารังค (พิจารณาอารมณ์ที่มาถึงตนแล้วส่งต่อไปเริ่มวิจิตใหม่)
๕. วิ = ปัญญาญาณ (ทำหน้าที่รับอารมณ์ทางปัญญาร)
๖. ส = สัมปฏิจฉินะ (ทำหน้าที่รับอารมณ์ต่อจากปัญญาญาณ)
๗. สัน = สันตริณะ (ทำหน้าที่ไต่สวนอารมณ์)
๘. ว = ไฉฐัพพะ (ทำหน้าที่ตัดสินอารมณ์และกำหนดให้เป็นอกุศล กุศลหรือ กิริยา)

ขณะจิต ๑๗

๙. ช
  ๑๐. ช
  ๑๑. ช
  ๑๒. ช = ขวณะ (ทำหน้าที่เสพอารมณ์ ทั้งกุศล อกุศล หรือกิริยา)
  ๑๓. ช
  ๑๔. ช
  ๑๕. ช
  ๑๖. ต = ตทาสัมพะ (ทำหน้าที่รับรู้อารมณ์ที่เหลือจากขวณะ)
  ๑๗. ต
- เมื่อครบ ๑๗ ขณะ แล้วจิตก็เป็นภวังคต่อไปใหม่

AA_77.txt AA_88.txt

- .....วิภังค์ เล่ม2.1
๑. ขันธวิภังค์~0021
  ๒. อาตวิภังค์~0161
  ๓. ธาตวิภังค์~0200
  ๔. สังขวิภังค์~0281
  ๕. อินทวิภังค์~0402
  - * ๖. ปัจจัยการวิภังค์~0433

.....วิภังค์ เล่ม2.2

๗. สติปัญญาวิภังค์~0001
  ๘. สัมมปธานวิภังค์~0155
  ๙. อิทธิปาหวิภังค์~0198
  ๑๐. โพชฌงค์วิภังค์~0227
  ๑๑. มัคควิภังค์~0258
  ๑๒. ฌานวิภังค์~0283
  ๑๓. อัปปมัญญาวิภังค์~0440
  ๑๔. สิกขาปทวิภังค์~0491
  ๑๕. ปฏิสัมพันธ์วิภังค์~0515
  ๑๖. ญาณวิภังค์~0560 ...เต็มอัม หัวใจพองโต กับญาณที่ไม่เห็นได้ยิน เยอะแยะมากมาย
- [ญาณกถา ปฏิสัมพันธ์มรรค ต้นฉบับ](#)

วิภังค์ หัวข้ออรรถกถา

*วิปัสสนาภูมิ

ชั้น๕ ชาติ๑๒ อายุ๓๘ อินทริย๒๒ อริยสัจ๔ ปฏิสังสมบาท๑๒

*ธรรมสามัคคี

สติปัญญา ๔ สัมมปธาน ๔ อิทธิบาท ๔ อินทริย ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ อริยมรรคมีองค์ ๘
กล่าวตามคัมภีร์ เรียกสัมโพชฌงค์ว่าเป็นธรรมสามัคคี สมดังคำว่า *ชื่อว่า โพชฌงค์ เพราะ
อรกว่า เป็นองค์แห่งปัญญาเครื่องตรัสรู้ หรือเป็นองค์แห่งพระสาวกผู้ตรัสรู้.* จ. อ. 2.2 242

*วิปัสสนาญาณ๑๖

๑. นามรูปปริจเฉทญาณ
๒. (นามรูป) ปัจจัยปริคคทญาณ

- ๓. สัมมสนญาณ
- ๔. - ๑๒. ตรงกับวิปัสสนาญาณ ๙
- ๑๓. โคตรภูญาณ
- ๑๔. มรรคญาณ (มัคคญาณ)
- ๑๕. ผลญาณ
- ๑๖. ปัจจเวกชนญาณ

*โสฬสญาณ

อุทฺทยัพฺยานุปัสสนาญาณ, กังคาณุปัสสนาญาณ, กยตฺตปฏิฐานญาณ,
อาทึนวานุปัสสนาญาณ, นิพพิทานุปัสสนาญาณ, มุจจิตกัมมตาญาณ,
ปฏิสังขานุปัสสนาญาณ, สังขารเพกขาญาณ, สังจານโลมิกญาณ

*วิปัสสนูปกิเลส๑๐

โอภาส ปีติ ปัสสัทธิ สุขะ ญาณะ อธิโมกข์ ปัคคาหะ อุปฺปฏฺฐาน อุเบกขา นิกันติ

<http://www.srthinth.info>

8 พฤษภาคม 2555